Ötödik évfolyam. 12. szám. Székely-Udvarhely, 1899. márczius 19

# SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Papok-, tanitók- és községi elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

## Városi képviselőtestületi közgyülésről.

Forduló pontot képez a napokban megtartott városi közgyülés. Lényeges tárgyak voltak a tárgysorozat rendén feltüntetve: a „szervezeti szabályok“, „járda“, „villamos világitás“ végleges meghatározása, „félmilliós kölcsön“ stb. stb. Most mutatttuk meg, hogy akarunk-e vagy sem haladni. Tervezgetések, beszédek voltak eddig is, de reális, szerződésre épitett határozatokat csak most látunk. Érdekes volt látni a közgyülést a forrás stadiumában; pezsgő élet, pezsgő beszédek a mig megérlelődött és „határozat“ alakot nyert. Szombat, vasárnap, hétfő, kedd és csütörtök napokat foglalta el a tárgyalás sora. Felszólalás, felszólalást követett, melynek oka nagyrészben az ügyek iránti érdeklődés és jóakarat, de hizony voltak okvetetlenkedők is; voltak kik nem akartak kevésbé okosaknak tünni fel másoknál, de nem akarták azt sem, hogy a már kieszelt beszéd beléjök rekedve, kirágja magát; veszélyeztetve a drága egészséget.

Legtöbb időt vett igénybe a „szabályrendelet-tervezet“ tárgyalása, mely lényegtelen módositásokkal teljesen elfogadtatott. A vita legnagyobb részét a tisztviselők fizetésének megállapitása foglalta el, mig nem végeredményben kimondatott, hogy a polgármester, főjegyző, főkapitány, állatorvos fizetése a szabályrendelet jogerőre emelkedése után azonnal folyósittatik, mivel arra fedezet van; a többi tisztviselő fizetése a jövő évi költségvetés rendén lesz folyósitva; mig a segéd-, kezelő-személyzet, alkalmazottak és szolgaszemélyzeté még ez évben pótköltségvetés alapján.

Legélénkebb vita fejlödött ki a villamos világitási szerződés tárgyalásánál, melynél a felszólalások száma 87 volt; a végeredmény a szerződés elfogadása csekély módositással, melyet a gyáros lesz hivatva elfogadni vagy elvetni s ez által most lehetövé tenni a villamos világitást, vagy elodázni évekre.

Érdekkel tekintettünk a járdák asphaltozására vonatkozó kérdés elé is, mert bár megbiztunk a a kiküldött bizottság korrekt eljárásában, de egyík mellőzött pályázó „világnak“ bocsátotta, hogy mennyíre előnyös és kedvező ajánlata lett egyoldaluságból mellözve és ez által bizonyos kételyt keltett a könnyebben hivökben.

Megtette a tanács a véleményét és javaslatát. Az első perczben meggyőződött mindenki, hogy a szerződök a város érdekét tartották szemelőtt és valamint senki sem lehet saját birája, ugy a „magyar asphalt társaság“ sem. Érdekes, mint vonultak vissza egyenként a röpiratozó társaság emberei az alapos informatio után és minő egyetértéssel lett a szerződés elfogadva Incze Lajos és társával, mely czég a Neuschattel angol társaságnál 3454 frt-, a röpiratozó „magyar asphalt társaság“-nál pedig 4740 frttal tett kedvezőbb ajánlatot.

A haladás komolyságát mutatja az, hogy egyhangulag mondatott ki a félmilliós kölcsön megszerzése, mely ügynek a törvényes követelményeknek megfelelő második tárgyalása a jövő év költségvetésének megállapitása napjára tüzetett ki. A tanács utasittatott a már meghatározott és tervben vett szükséges épités, beruházás költségeit a jövö év költségvetésében felvenni, melyeknek fedezetét fogja képezni a kölcsön veendő összeg.

Nem mellőzhetjük megemliteni, hogy a megelözö év számadásait, talán mostanig soha sem láttuk, a minek rendben tartása pedig a város haladására egyetlen szilárd alap. A mérleg kedvező és jó reményekkel biztat, csak kitartás.

Ez a közgyülés adta meg Szabó Dániel számvevőnek a felmentést, ki hivatkozva hosszas müködésére és magas korára, nyugdijba ohajt vonulni. A közgyülés szorgalmas hivatalnokoskodásáért elismerését nyilvánitotta, kinek távozásával a városi tisztviselői karnak egy jól megszokott, becsületességben megőszült tagját látjuk mi is jól megérdemlett nyugalomba vonulni.

A tárgysorozat 44 pontja — bár mint írtuk — életbevágó dolgokat feszegetett, zajtalanul lett letárgyalva és — a képvíselők dicséretére legyen mondva — a legkisebb személyeskedés nélkül folyt le. Ha ilyen magaslaton áll mindig, egyike lesz a legparlamentárisabb képviselö testületeknek az országban.

Ilyen eredmények után nem alaptalanul fogamzott meg mindnyájunk szivében egy közel levő szebb jövő reménye. Bár ez a reménység minél előbb meg is valósulhatna.

---

**A székely fiuk** ipari elhelyezésére vonatkozólag értesitjük az érdeklődő közönséget és iparosainkat, hogy jelentkezni csak folyó évi április 15-ig lehet vármegyénk főispánjánál.

**Ugron Gábor** nagybirtokost, városunk nagy fiát a szilágysomlyói kerületben képviselőnek jelölték. Ugron a jelöltséget elfogadta. A választás e hó 26-án lesz Szilágy-Somlyón.

**Lópatkolási tanfolyam.** A városunkban tartandó patkolási tanfolyam jelentkezési határideje ujabb meghosszabbitást nyert. E hó 25-ikéig még lehet jelentkezni Zonda József ker. áll. állatorvosnál Székely-Udvarhelyt. A földmivelési m. kir minisztérium engedélyezte, hogy most már az iparigazolványnyal nem biró kovácsok is jelentkezhessenek. Reméljük, hogy ez ujabb határidőig a kellő szám betelik. Igen csodálkozunk, hogy városunkból nem ohajtanak jelentkezni, holott a kellő napidij biztositva van. Mint értesülünk — 800 frt van kiutalva e czélra s mindenki megkapja az öt megillető járandóságát. Aztán helyi kovács-iparosainkra és segédeire is ráférne egy kis tanulás.

## A népnevelés apostolai.

Mottó: **Csak előre!**

**Legyünk munkatársai Darányi miniszternek.**

Darányi Ignácz földmivelésügyi m. kir. miniszter, a magyar népnek valódi édes atyja, meleg szavakkal szól a népnevelés apostolaihoz, bizalmát s reményét helyezi beléjük és mi hisszük, hinni is akarjuk, hogy a miniszter sem csalódik bennük.

Bizalommal, őszinte reménységgel fordul Darányi miniszter »*különösen a lelkészekhez s a tanitókhoz, mint a kiknek leginkább van alkalmuk a népre hatni s azt hasznos munkára vezérelni*«.

Könyvet, *ingyen könyvet ad* segitségül a népnevelés apostolainak: „Utmutatás a szőlőmüvelésre különös tekintettel a fillokszera által elpusztitott szőlők felujitásának előmozditásáról szóló 1896. V. t.-cz. végrehajtására“ czimmel. Ezen 143 szép ábrával és 262 rajzzal ellátott, mintegy 19 ives, érdekesen megirt könyvet papok- és tanitóknak, kik ez iránt egyszerü levélben, vagy akár levelező-lapon a földmivelésügyi m. kir. minisztérium szőlészeti osztályához fordulnak: *ingyen* küldik meg.

„Bárki is, a ki szőlőjét helyesen ujitja meg és miveli, ugyszintén azok is, *kik a népet e tekintetben helyes tanácsokkal látják el, mindannyian* **munkatársaim** és közremüködnek annak a nagy nemzeti munkának teljesitésénél, hogy hazánk szőlőmivelése virágzóbb, szőlőhegyeinek lakossága elégedettebb és jobb sorsban legyen, mint valaha volt“ — mondja Darányi miniszter. Mi pedig — áthatva ezen szent intencziók által — felhivjuk vármegyénk összes papjait, tanitóit, hogy az emlitett szakkönyvet, mely egyszerü és könnyen érthető nyelvezettel van megirva: sürgősen hozassák el s ha elolvasták és annak alapján bármily csekélységnek látszó munkálkodást végeztek, értesitsenek, tudassák lapunkkal, hogy az eredmény feletti örömünknek mi is kifejezést adhassunk.

Tehát csak előre!

---

## A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

### Márczius 15-ike és Petőfi Sándor.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Alig lehet a magyarnak szebb, nagyobb ünnepét képzelni, miut a márczius 15-ikét, mely az 1848-iki alkotások, titáni harczok, tragikus elbukás összeségét egy naphoz kötve, képviseli azzal a nagy szép jövővel együtt, mely e küzdelmekből, a martirok, költők és névtelen félistenek sirjából évtizedek multán fakadt; azzal a nagy, fényes jövővel, melynek hajnalpirja egy hosszu, majdnem husz esztendeig tartott éjszaka után ismét megjelent e halálra itélt nemzet láthatárán, életre közdötte a szunynyadó erőket, meg aczélozta e nemzet összességét s a hajnali fény mind ragyogóbbá vált, mig végre kibontakozott belőle az ezredéves Magyarország fényes napja.

A római nép a legtisztább, a legszüzibb istennő, Veszta oltárán égette az örök tüzet; nekünk is a hálás emlékezet tiszta, minden földi salaktól ment oltárán kell égetnünk a hazafiság örök tüzét.

Mert a mely nép bármily tekintetből megtagadja multját, elfeledi őseit, a nagyjai iránti hálát, az apró érdekek, kicsinyes tekintetek aprópénzére váltja fel: annak a népnek erkölcsi érzéke mélyen megrendült s jövendője aggodalommal tölti el a hazáját igazán szerető szivet.

És ha nincs méltóbb nemzetemhez, mint annak a magasztos fogalomnak, a mit 1848-al szoktunk jelölni, évenként egy-egy naphoz kötött megünneplése: akkor csak kötelességünket teljesitjük, ha minden év máczius 15-én ujra élesztjük azt a szent tüzet, ujra áldozunk annál a tiszta oltárnál, ha valóra váltjuk a költő próféta ama jós igéit:

> Hol sirjaink domborulnak
> Unokáink leborulnak
> És áldó imádság mellett
> Mondják el szent neveinket!

Meggyujtjuk tehát mi is a hálás emlékezet szövétnekét, leborulunk azokra a szentelt sirokra, melyekben azok a szabadsághősök porladoznak, kik ötven évvel ezelőtt a dalnokkal együtt éretted haltak: népek szabadsága!

Elevenitsük fel a kort, nézzük azokat a nagy alkotásokat, melyek a régi Magyarország roskatag épületét majdnem olyan gyorsan döntötték le, mint Nodilles marquis és társai 1789. aug. 4-ének éjjelén a hübéri Francziaországot s vetették meg a modern, az uj Magyarország szilárd fundamentomait; varázsoljuk vissza emlékezetünkbe azokat a félisteneket, a kikkel a magyarok égi Atyja jó kedvében ajándékozta meg a nemzetet, domboritsuk ki különösen Petőfi Sándor alakját, kinek izgató lantja végig kisérte a mozgalmas időket és a ki halálát lelte a csaták egyikében, a hol csak egy szót ismertek: „Előre!“

Márczius 15-ike a magyar társadalom ünnepe, a magyar nép szivének spontán megnyilatkozása, mely a nemzeti érzés, a nemzeti emlékezés, hagyomány és kegyelet hálájából fakad.

Mik történtek 1848. márczius 15-én és miért tekinti a közvélemény e napot a nagy kornak kezdőpontjául?

Nem azért mintha a reformok és küzdelmek ez örökemlékü évei: 48 és 49 ugy pattantak volna ki az idők méhéből, mint Minerva Jupiter fejéből, mint a hulló csillag egy percz alatt. Nem. A meggyőződés, a nézetek, söt az alkotások hosszu sora előzte meg 1790-től, illetőleg 1825-től kezdve. — A szabadság, egyenlőség, testvériségnek a franczia forradalom által a hübéri és abszolut fejedelmi világ körébe dobott erjesztő anyaga hat évtizeden keresztül müködött nálunk s Martinovics, Hajnóczy, Zsigray és Szentmarjai fejei már rég porba gördültek és Kazinczy Ferencz már rég kiszenvedte hosszu rabságát és örök álomra hajtotta elfáradt fejét.

Világtörténelmet, nemzeti átalakulásokkal máról holnapra csinálni nem lehet.

A magyar nemzet is 1848-ban nem csinált forradalmat, hanem csak folytatta ezt a munkásságot, a melyet 1790-ben törvénynyel szentesitettek. A nemzet csak életfentartó ösztönét követte, a mikor megalkotta azokat az intézményeket, a melyek törvényes szabad életének biztositására hiányoztak.

A 48-iki idők tehát már régóta elő voltak készitve nálunk. S mint keresztelő Szent János Krisztust, mint a vizzel való keresztelés a tüzzel valót, azonképen előzte meg Széchényi István lángszelleme Kossuth Lajos nagyságát, bátorságát és Petőfi Sándor talpra riasztó harsonáját. Hanem igenis 1848. márczius 15-ike volt az a nap, mely megadta a nemzetnek azt a szabadságot, melynek birtokáról azt tartjuk, hogy az minden szabadságot képes visszaszerezni: a sajtószabadságot. Mert mit ér a költő, bölcs, próféta s az igazság száz bajnoka, hogyha szép álma, gondolatja, nem férhet a néphez soha, vagy ha a gondolat bilincsekbe van van zárva,

> De hogyha a lantnak danája
> Szabad, csapongó szárnyat ölt
> És elmondhatja millióknak
> Igéit a próféta, bölcs
> Még a pokolnak kapuját is
> Meg merjük s birjuk vivni bátran,
> Mert égi ős erőt nyerünk mi
> A szabad szónak birtokában.

Mert alig van a magyar alkotmány keretében intéz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

## Irodalom.

**Apis.** Az apis-bika az egyiptomiak szent állata. Erőteljes, magas, tiszta fehér, szépszarvú állat, homlokán csillag. Hátára, nyakára meg odafestették a kiterjesztett szárnypárt, a nap jelképét. És énekszót kezdtek tiszteletére, áldoztak előtte és hozzája fohászkodtak. Nagy volt a tisztelete, mint akár a fehér elefánté a hinduknál. Ha elpusztult, nagy ünnepélylyel temették el a Serapeion pompás sirkamráiba. A görög hagyomány azt tartja, hogy Dareios éppen akkor ért Memphisbe, amikor egy apist temettek. Hogy az egyiptomiakat megnyerje, rögtön 100 arany talentumot igért annak, aki felfedezi az uj apist. Aztán elment Ftah templomába s meghagyta, hogy az ő szobrát állitsák fel a Sesostrisé mellett. A papok vonakodtek mert Dareios nem érte el tetteivel Sesostrist. „Majd elfogom ha annyi ideig élek", felelt a király: Önérzete nem hatotta meg az egyiptomiakat, de az igen, hogy babonásoknak hódolt s kerestette az uj apist. Ezért hat nagy törvényhozójuk közé sorolták őt az egyiptomiak. Ez érdekes, — mert örök emberi — episodot a Nagy Képes Világtörténet 17-ik füzetében olvassuk. Az egész 12 nagy kötet lesz. A gyönyörü müvet Marczali Henrik szerkeszti. Az első nagy magyar világtörténet. Egy kötet ára remek kiállitásban, diszkötésben 8 frt, kapható részletfizetésre s füzetenként is. Egy füzet ára bármely hazai könyvkereskedésben 30 kr.

**A Positivista könyvtár** időközönkint kisebb-nagyobb kötetekben fog megjelenni, csinos kiállitásban s bámulatos olcsó áron. Tartalmát egyrészt eredeti dolgozatok teszik, melyek a hazai viszonyoknak a positiv philosophia s politika szempontjából való appreciatióját tárgyazzák. Másrészről és főképen a Comte Ágost által összeválogatott „Positivista könyvtár" egyes munkáinak forditását nyujta, pontos, hű és megbizható forditásokban. E könyygyüjtemény a müvelt nemzetek irodalmában megjelent legkiválóbb müvekből van összeállitva s a következő négy sorozatra oszlik: 1. költészet és szépmüvészetek; 2. exact tudományok; 3. történelem, földrajz és memoire-ok; 4. philosophia, vallás, synthesis. A mi az 1. füzetben megjelent: Nemzeti cultura és nyugati czivilizatio czimű tani essay-t illeti, abban szerző a magyar nemzet anyagi, szellemi és erkölcsi fejlődésének az imént lefolyt millénium folyamán vázlatos rajzát adja. E részbeni appreciatióiban a szerző egyrészt a positiv philosophia mindjobban elismerésre jutó elveire, másrészről külföldi tartózkodása alatt szerzett személyes tapasztalataira támaszkodik. Feltétlenül szükségessé vált, hogy a milléniumi ünnepélyek alatt és után elhangzott dicsériák után, elfogulatlanul, higgadtan s önámitás nélkül vegyük szemügyre a tényleg létező állapotokat minden téren, a régiek hires axiomája alapján: nosce te ipsum. A helyes önismeret, ugy az egyéni, mint a nemzetlétben egyedüli alapja a helyes továbbépitésnek. Szerző nem törekedett hizelegni a közvéleménynek, de nyiltan, őszintén és elfogulatlanul előadja nézeteit, melyek első olvasásra talán kellemetlenül érintenek, de a teljes jóhiszemüség s őszinte hazaszeretet, mely a kritikus megjegyzések között elő-elöcsillan, csakhamar kibékiti az olvasót azzal, ami a nemzeti öntudatot különben talán sértené. A füzet igen csinos kiállitása mellett rendkivül olcsó: 30 kr. Kapható a kiadó: Révai Leónál és minden könyvkereskedésben.

A **Magyar Hirlap** most van fennállása kilenczedik évfolyamában. Ez alatt a hosszu idő alatt mindenkor a teljes függetlenség, a minden irányban való önállóság jellemezte a Magyar Hirlapot. Pártok le nem kötötték sohasem. Szabadon, nyiltan szólhatott tehát hozzá minden kérdéshez. Vezérelve ma is, mint kezdettől fogva' az igazi szabadelvüség. Az, amely önmagában, nem pedig pártérdekekben leli erejét. A Magyar Hirlap a szó nemes értelmében demokrata volt mindenkor s az maradt mindmáig. Szereplése ugy a politikában, mint a társadalmi téren önzetlen, hazafias. Ami a nemzet érdeke, az a Magyar Hirlap-ban mindig biztos és erős szószólóra talál. A napi sajtónak az utóbbi idők nehéz politikai viszonyai között nem volt oly organuma, amely annyi határozottsággal küzdött volna a béke érdekében, mint a Magyar Hirlap. Hogy az exlex megszünt, abban oroszlánrésze van a Magyar Hirlapnak, amely szakadatlanul a béke szükségességét hangoztatta, az alkotmányellenes támadásokkal a legerélyesebben szembeszállt. A Magyar Hirlap az ország legelső erőit csoportositja maga köré munkatársakul. Ugy politikai, mint társadalmi czikkeit és minden rovatát, elösmert kitünőségek irják. A nagyszámu szépirodalmi munkatársak élén Jókai Mór van, aki szerződése értelmében minden szépirodalmi dolgozatát a Magyar Hirlapnak adja, s aki ehhez képest évenként több regényt és sok tárczaczikket ir. Kivüle egész serege az országos nevü iróknak kötötte le munkásságát kizárólag a Magyar Hirlap számára. A Magyar Hirlap igen sok kedvezményt ad előfizetőinek. Ingyen-albumai már hiresek arról, hogy irodalmi esemény mindegyik. A legjobb regényeket ez a lap közli, még pedig könyv-alakban. Az Évszak czimü pompás divatlapot, meg a Kisvilág czimü szép képes gyermeklapot sokkal olcsóbban kapják a Magyar Hirlap előfizetői. Ugyancsak jelentékenyen kedvezményes áron jutnak a Magyar Szalon czimü becses folyóirathoz is. A Magyar Hirlap előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal Budapesten van, V., Honvéd-utcza 4.

**Zenés levelezőlapok.** A most annyira kedvelt képes levelező lapok sportja arra késztette a Rózsavölgyi és Társa nagy zenekereskedő czéget, hogy a kiadásában megjelent zeneujdonságokat levelezőlapokon dijtalanul mutassa be nemcsak vevőinek, hanem mindazoknak a kik a czég kiadványai iránt érdeklődnek. Elégséges, hogy ebbeli kivánságukat lakczimük pontos megjelölése mellett a czégnek egy levelezőlapon jelentsék be.

## KÜLÖNFÉLÉK.

### Márczius.

A márczius virányain fakadt
Szabadság lelke messze szállt:
Ahol a gondolat, szó, tett vagyon,
Börtönt, rablánczokat talált.
A zsarnok átka ostort forgatott,
Igába hajtott ezreket.
Szent otthonunk, hol bujdosók valánk,
Inség, nyomor tanyája lett,

Egy ezredév! Mi mégis itt vagyunk,
Büszkén tekint körül szemem,
Dal és virág fakad a halmokon,
Téged köszöntlek nemzetem!
A vészes éj s piros vér hajnalán
Egy szebb jövőnek napja kél.
Aranysugárban szárnyat ölt a hir:
Szabad hazán a nemzet él!

**Fülei Sz. Lajos.**

— **Főispánunk itt marad.** Haller János gróf, vármegyénk főispánja lemondását hiresztelték az utóbbi időben, sőt a „Magyarország" e hirét még meg is erősitette. Mint illetékes helyről értesülünk — föispánunk beadta ugyan lemondását, de Széll Kálmán m. kir. miniszterelnök kérésének engedve, továbbra is megtartja állását. S igy nemcsak a volt, de az uj kormány teljes bizalmát és vármegyénk közönségének általános ragaszkodását, őszinte szeretét birván, reméljük, hogy az eddiginél még nagyobb siker fogja kisérni önzetlen munkásságát — vármegyénk javára.

— **Szinészet.** Hegyesi Mari asszony, a budapesti nemzeti szinház nagy nevü müvésznője tegnap délután városunkba érkezett és már este „Gauthir Margit a kaméliás hölgy" cz. 5 felvon. drámában rendkivül nagy müélvezetet nyujtott. A müvésznő ma (vasárnap) „A czigány" remek népszinmű Rózsi szerepét kreálja, melyre felhivjuk közönségünk figyelmét. Holnap (hétfőn) „A vasgyáros" szinmü kerül szinre Hegyesi Mari asszony utolsó felléptével. Azt hisszük, hogy közönségünk a nagy művésznő iránti tekintetből is pártfogásban részesiti ezen előadásokat, habár a helyárak magasabbak. — E. Kovács Gyula, az ország legjelesebb tragikusa, hazarészünk közönségének kedvencze szerdán (22-én) kezdi meg szintén három előadásra terjedő vendégszereplését városunkban. Baranyai Mihály szinigazgató igazi műélvezetben óhajtja részesiteni küzönségünket, midőn a neves művészt legjelesebb szerepeiben lépteti fel, u. m. szerdán „Don Caesar de Basan"-ban, csütörtökön (e hó 23-án) „Makranczos hölgy"-ben és pénteken (24-én) „Kean Edmund"-ban. E. Kovács Gyulának két utóbbi alakitása teljesen ismeretlen városunkban s igy annál nagyobb lesz közönségünk műélvezete — Itt emlitjük meg azt is, hogy kedden (e hó 21-én) Hidasi Kálmán jutalomjátékául „A dolovai nábob leánya", Herczeg Ferencz jeles alkotása kerül szinre. Müélvezet tehát bőven lesz csakhogy aztán közönségünk is győzze pénzzel.

— **Kállai Ferencz,** a helybeli ev. ref. egyház segédpapja mult vasárnap tartotta beköszöntőjét. Az uj segédpap vármegyénk Zsombor községében született s igy hiveinek kettős az örömük.

— **Városi közgyülés.** Lapunk első czikkében megemlékeztünk az 5 napig tartott városi közgyülésről. Az érdekesebb tárgyakat kiemeltük. Gyarmathy Dezső dr polgármesterünk, ki az erőket forrásba hozta, ügybuzgóságával általános érdeklődést vivott ki a város ügyei iránt, következő, adataiban igen érdekes megnyitó beszédet mondta: „Városunk életében kevés közgyülés fordul elő olyan, mint a mai, hogy több tizedekre szóló intézkedések tétessenek, vagy esetleg a város fejlődésére, haladására czélzó javaslatok vissza vetve maradiságunknak szembetünő bizonyitékát adjuk. A tanács és a tisztviselői kar minden tehetségével, akarat és munkaerejével azon van, hogy kötelességét betöltve, városunkat a kor szinvonalára emelje. Közigazgatási tekintetben elértük, hogy a dolog természetének megfelelőleg az intézkedések és az ügyek, rendeletek gyors lebonyolitást nyernek. Az árvai, ipari és katona ügyek szabályszerü kezelése legkisebb kifogást sem tür. A központár a legszabályosabban kezeltetik, a miről teljes meggyőződést nyujtanak a jelen közgyülésre előterjesztett pénztár vizsgálati jegyzőkönyvek, de különösen a számadások és a haladásnak világos jele az, hogy az eddigi gyakorlatoktól eltérőleg, már a mult év számadásai a tek. képviselőtestület elé terjesztettek. A központári számadás tiszta képét adja a vagyoni állapotok rendbe hozásának is, ha összehasonlitjuk csak az azt megelőző év számadásával. A mig az 1897. év bevétele 91650 frt volt, az 1898. évi 135519 frt 38½ kr. Igaz, hogy a kiadás is aránylagos, mert az 1897. évi 89545 frt 97 kr, az 1898. évi pedig 133789 frt 70 kr, de ennek oka az, hogy a megelőző évek mulasztásai pótoltattak helyre, a többi bevétel folytán, ezt bizonyitja az, hogy 1897-ben beveendő követelés 16227 frt 98 kr, kiadandó pedig 50245 frt 21 kr. 1898-ban beveendő 9371 frt 54 kr, kiadandó 5135 frt 88 kr, de már az utóbbi év beveendő és kiadandó tételei nagyrészben ez év folyamán kiegyenlittettek. A tárgysorozat terjedelme és változatossága, továbbá a féléves jelentésem meggyőzheti a tek. képviselőtestületet a tisztviselői kar munkásságáról, szorgalmáról, de meggyőződhetik arról is, hogy bár a közigazgatás fejlődése, anyavárosunknak Szombatfalvával való egyesitése a régi létszámban lévő, csekély dotatióval ellátott tisztviselői kar az elmult félévben fokozott mértékben tett eleget kötelességének és ha netalán valahol mégis hézagosság mutatkozik, legyenek meggyőződve, hogy *az nem akarathiány, nem a munkakedv csökkenésének* tudható be, *hanem* a hivatalnoknak mint férfinak *a társadalom bajaival, nehézségeivel való küzdelemnek*. Tisztelettel kérem az ügyek nyugodt és tárgyilagos elbirálását és a tisztviselői karnak támogatását, hogy megkezdett munkája sikeres és gyümölcsöző lehessen, mert minden ohajunk, minden törekvésünk, hogy közbecsülésnek örvendő tisztviselői kart lássanak egy teljes virágzásnak indult város élén.

— **Márczius 15-én** városunk polgársága a régi kegyeletes szokásokhoz hiven, ez évben is ünnepelt. A kora reggeli órákban az egyes középületeken és magánosok házain nemzeti lobogók lengtek. Az egyes intézetek ifjusági körei és a helybeli kereskedő ifjusági kör zártkörben; a Polgári Önképző és Dalegylet együttesen nyilvánosan ünnepeltek. Délután 3 órakor a zsufolásig telt Polgári Önképző nagytermében a helybeli első zenekar nyitánya után Papp Sándor széles nemzeti vállszalaggal megjelent a közönség előtt és hévvel elszavalta a „Talpra magyar"-t, melyet a Dalegylet szabatos éneke követett. Nosz Gusztáv kir. főreáliskolai tanár szintén nemzeti vállszalaggal lépett az emelvényre s elmondta alkalmi beszédét, melyet a nagy idők emlékéhez méltó hangja s költői ihletségtől áthatott és érdekes vonásokban gazdag tartalmánál fogva, szórólszóra közölni fogunk lapunk tárcza rovatában. Ezután Lányi Erzsike nagy hatással szavalta Nosz Gusztáv tanárnak ez alkalomra irt igen szép költeményét, melyet a közönség zajos tapsokkal honorált ugy a szerző, mint szavaló részére. A Dalegylet éneke után Zengliczky Károly szavalt a tőle már megszokott lelkesültséggel és hatással. A Dalegylet minden pontot összevágó, régi hirnevéhez teljesen méltó hazafias dalaival kisért és a müsort nagymértékben emelte közremüködésével, melyet már egy év óta nélkülöz közönségünk. Este Simó János jóhirü vendéglőjében mintegy 40 teritékes közvacsora volt, melyen a Dalegylet tagjai, élükön Bedő Ferencz és Ráczkövy Sámuel dr alelnökökkel, majdnem teljes számban résztvettek. Az elhangzott pohárköszöntőkben többször felfejtették a Dalegylet bajait s mindenki azon ohajtásának adott kifejezést, vajha helyreállana az egyensuly az egylet anyagi viszonyaiban s a magyar dal hivatott müvelői ne lennének anyagi gondokkal terhelve. Morascher Hugó zenetanárt elismerés és hála illeti, hogy a Dalegyletet önzetlenül kormányozza s összhangzatos müködését kiváló szakértelemmel emeli. A vidám dalosok az estét többszöri müködésükkel igen kellemessé tették. Reméljük, hogy a husvét másodnapján tartandó évi közgyülésen választandó uj elnökkel a Dalegylet élete is uj és eredményes fordulatot vesz.

— **Uj ügyvéd.** Dr Bedő Sándor ügyvéd — mint értesülünk — városunk piaczterén, a Szenkovits-féle házban, irodáját megnyitotta.

— **Meghivó.** Miután az erdélyi ev. ref. egyházkerületi közgyülés, az ürességben lévő püspöki szék betöltése végett, folyó évi április közepére össze fog hivatni, miután más egyházmegyékben a választási mozgalmak már meg is indultak és végre miután nagyon ohajtandó és üdvös dolog lenne, hogy mi, egyházmegyénk területén lakó, tekintélyes számu közgyülési tagok, a megválasztandó püspökünk személyére nézve, egyhangu és egyetértő megállapodásra jussunk, többek felkérésére elhatároztuk egy értekezlet összehivását. Tisztelettel kérjük tehát az igen

---

mény, mely közelebb állana a nemzeti organizmus élet müködéséhez, mint a sajtószabadság.

Ennek révén nyilvánul meg a nemzei eleven lelkiismerete, meggyőződése, törekvése és egész életrevalósága. Az összes szabadságok közt ez a legbecsesebb, mert minden egyébnek védelmezője és biztositéka.

A pesti márcziusi ifjuság vezérei, kik közt a Pilvaxbeli tizek játszanak legnagyobb szerepet, lángoló lelkesedéssel karolják föl, nem többé az alkotmányos sérelmek tárgyalását, nem is az ősi rendi constitutio fentartását, megoltalmazását, a nem nemeseknek engedett némely korszerü engedményekkel, hanem az 1848. febr. 22-én kitört franczia forradalom hatása alatt a nagy áramlat összes: a „szabadság, egyenlőség és testvériség" alá foglalt eszméit.

Az 1847. nov. 7-én összehivott országgyülés szabadelvü ellenzéki rendeinek jelentékeny része még nem volt egészen tisztában a reformok terjedelmével s talán nem gondolt előre az ősi intézmények lerombolására; ez eszme csak a kiváló vezetők agyában élt, mint gazdasági tekintetben Széchenyinél, politikai tekintetben Kossuthnál, Deáknál s a hozzájuk hasonlóknál, mint Petőfi, Irinyi, Irányi, Degré, Egressi, Vasvári és mások.

Kossuth lángszelleme, márczius 3-iki felirati beszéde, Petőfi riadója, a pesti ifjuság és közönség 12 pontja, a szabadság, egyenlőség és testvériség varázs igéi, az emberi haladás e három nagy gondolata, ez a hármas jelszó, ez a bibliai mustármag kellett hozzá, hogy az 1848. törvények létrejöjjenek és ugy jöjjenek létre, a hogy létrejöttek.

A márcziusi ifjak mindenek előtt a gondolat szabad nyilvánitásának korlátait akarták összetörni. A gondolat szabadsága volt az az ige, melyből életet, ez élettől világosságot reméltek; hittek az eszményekben; azok erejébent diadalában, örökké valóságában.

Elfoglalták a Landerer Heckenast-féle nyomdát a tulajdonos titkos egyetértésével és ott az előzetes czenzura teljes mellőzésével kinyomatták ezer meg ezer példányban, szétosztották és szétküldötték a 12 pontot és Petőfi „Talpra Magyar"-ját. Igy tényleg megalapitották a magyar sajtó szabadságot; az alkotmányos reform követeléseknek s igy az összes 48-iki mozgalmaknak irányt adtak, a nyomtatott betü hatalmával a nagy tömeg határozatlan, khaotikus óhajtásaiba tartalmat, öntudatosságot öntöttek.

A márczius 15-ike tehát valóban kezdete a 48-iki reformoknak és alkotásoknak s ha egyebet nem tett volna is a sajtó szabadság kivivásánál és annál, hogy az alkotmányos szabadsági és ujitási törekvéseknek irányt szabott és az 1848-iki összesen 31 törvényczikknek, melyektől datalódik a modern Magyarország, alapot vetett, már akkor is megérdemli e nap, hogy 1848. kezdőpontjául és nemzeti ünnepnapul tekintsük. Mert mi volt hazánk a márcziusi napok előtt? Jog, alkotmány, törvény, a haza földje sem volt a mi tulajdonunk. Müvészet, költészet, tudomány, kereskedelem, ipar mind kiskoruságban sinylődtek. Nem volt egyebünk, mint a nemzeti öntudat, nem volt egyéb erőnk, mint a hazaszeretet! De mint a pálmafa jobban nő a teher alatt, a sok megpróbáltatás között csak annál jobban nőtt a magyar nemzet öntudata, hogy igazságot szolgáltasson ama örök törvénynek: „nem halhat meg az, a ki élni akar." Kiütötték a kardot a nemzet kezéből, a magyar nemzet kezébe vette azt a fegyvert, mely éltet, neve: „toll".

Bilincseket vertek lábaira, hogy ne járhasson e földön: szárnyakat öltött, hogy meghóditsa az örökkévalóságot. Már lekaszálták a mezőt, de csalódtak, ha azt hitték, hogy elpusztult a virágok gyökere is.

A magyar nép visszanyerte önrendelkezési jogát s emberi méltóságának tudatára ébredvén, lerombolta a középkori feudalismus hagyományait és bebizonyitá, hogy a mely nemzet meg van győződve világa történeti hivatásáról és küldetéséről: van abban élni: hit, jog és erő!

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tisztelt egyházkerületi tagtárs urakat, hogy a folyó évi márczius 21-én délelőtt 11 órakor, Székely-Udvarhelyen, az ev. ref. collegium nagytermében megtartandó értekezleten megjelenni méltóztassanak. Szent-Erzsébeten, 1899. márczius 12. B. Kemény Béla, egyházmegyei főgondnok. Sebesi Ákos, egyházmegyei és collegiumi főgondnok.

— **Az agyagfalvi székely-emlék** javára a helybeli kereskedő ifjusági körtől 2 frt adományt vettünk, melyet gyüjtő-ivünkre feljegyezve, rendeltetési helyére juttatunk. Ezzel a gyüjtést részünkről is megindítjuk s a beküldendő hazafias adományokat lapunkban esetről-esetre nyilvánosan nyugtázzuk. Felkérjük székelyföldi összes laptársainkat, hogy ez ügyben hasonlóan eljárni sziveskedjenek.

— **Orvosválasztás.** Etéd székhelylyel Feldmann Fülöp dr lett megválasztva körorvosnak.

— **Gábor Áron szobra.** Bereczk, háromszékmegyei nagyközség, Gábor Áronnak, a székely ágyuhősnek szobrot akar emelni. Őrzi ugyan emlékét az eresztevényi temetőben egy szép trachit emlék, hol a hős tetemei pihennek, a székely nép kegyelete azonban ezzel nem elégszik meg; folyó hó 2-án tartott értekezletében elhatározta, hogy szülöttjének, Gábor Áronnak emlékét Bereczk piaczán szoborral fogja megörökiteni. A község, melynek egy része román ajku, természetesen nincs abban a helyzetben, hogy kegyeletes tervét a maga erején megvalósithassa s igy a magyar nemzet hazafias áldozatkészségére számit. Elhatározta az értekezlet, hogy országos gyüjtést indit meg s e czélból meg is választotta a maga köréből a „Gábor Áron szoborbizottságot.“ A bizottság elnöke lett Bálint László főesperes-kanonok, alelnöke Balás Pál, jegyzője dr. Sándor Sándor, pénztárnok Bogdán Sándor, ellenőr Finta János. Tagjai a bizottságnak: Walachy Károly, Szini Albert, Györbiró István, Darkó Gábor, Farkas Ignácz, Pénzes Lázár, Kónya Mihály, Lajos Balázs bereczki lakosok, továbbá Fejér Károly kir. járásbiró, dr. Fejér Kálmán orvos és dr. Neumann Ármin országos képviselő, valamint Gyárfás Győző kir. főmérnök, ez utóbbi kettő mint Bereczk város diszpolgárai. A magunk részéről örömmel üdvözöljük a bereczki közönség hazafias elhatározását s abban a reményben vagyunk, hogy a székely ágyuhősnek szánt monumentum ügyét magáévá fogja tenni minden vármegye, minden vidék Magyarországon, hova a bizottság felhivása csak eljut. Azért hát fogjon hozzá egész bizalommal és kitartással Bereczk község a szép munkához: a siker nem fog elmaradni. E czélra lapunkat is teljes készséggel bocsátjuk a bizottság rendelkezésére.

— **Mindenki figyelmébe.** A legelterjedtebb betegség a csuz és köszvény, mely nemcsak mint láb- vagy kézfájás, hanem igen sok emberben mint hát- és fejfájás szokott jelentkezni. Sok gyógyitó szer van, mely e bántalmakat enyhiti, de kevés, amely gyógyitja. A vagyonosabbak gyógyfürdőket szoktak felkeresni, mi nagyon sok esetben hiábavalónak bizonyul, mert a betegség nem enged, hanem gyakran még sulyosodik is. Nagyon fontos tehát, hogy mindenki figyelmét felhivjuk azon páratlan kitünő csuz és köszvény elleni kenőcsre, melyet Zoltán Béla gyógyszerész udvari szállitó gyógyszertára Budapesten hozott forgalomba, (üvegenkint 1 frtért) s amelynek kitünő és páratlan hatásáról ezer és ezer hálanyilatkozat tesz tanuságot. Igy pl. csak a legutóbbi napokban Laficár ezredes Károlyvárosból, Zendozits József plébános F.-Dobsa, Daun Kapy Karolina grófnő Mödling, Keglevich gróf Ó-Zlatár, Dubraviczky honvéd őrnagy Klosterneuburg, Markotsch báró Bécs, Hofmann A. Pozsega, Pfeiffer József, az osztrák-magyar bank bécsi felügyelője és még számosan fejezték ki meleg hálájukat és köszönetüket e kiváló kenőcsért, mely őket régi csuz és köszvényes bajuktól néhány nap alatt megszabaditotta.

— **Boszorkány Korondon.** Biró Panna asszony özvegységében „csinálmányok“-kal kereste kenyerét. Ez annál inkább sikerült neki, mert manapság is bőven talált hozzá hivőket Korondon és a közeli falukban. Ha valaki megbántotta egyik-másik „jámbor atyafit“, Panna asszony „ugy megcsinálta“, mint a pinty. Másfelől pedig gondoskodott, hogy az illető „megcsinált“-nak „baja ne történjék“. Jó fizetségért „visszacsinálta“ s igy haszna kettős volt. A jámbor butaságban élő falusiakat könnyü volt elbolonditani; talált Panna asszony — fizetésért — okokat minden eshetőségre. Bányai Samu őrsvezető és Gáspár Ferencz csendőr neszét vették, hogy különösen Pálfalván igen gyakran „müködik“ az anyóka. Sok ügygyel-bajjal, vallatással rájöttek, hogy legutóbb Pálfalván Nagy Mózes és jámbor élettársa Molnus Mari kontra-„csinálmány“-t rendeltek Panna asszonytól, mintegy 1 frt 10 kr értékü élelmi és más czikkek fejében. Megijesztette az anyóka, hogy Vajda J. János és életpárja Elekes Bori pálfalvai lakosok „megcsináltatták“ Nagyékat. Panna asszony „mesterségei“-t a csendőrség felkutatta s az istálló alá rejtett „nagyerejü por“-t, hamut és szént tartalmazó csomagot, valamint az istállóban seprőre kötött s számtalan boggal ellátott czérnát a nagy tüvel együtt lefoglalták. Azután felkeresték Panna asszonyt Korondon s nála is találtak 61 drb „jövendő-mondó“ kártyát és ahhoz való „szerencsetáblá“-t s azokat az emlitett „ördöngős portékák“-kal együtt a helyi kir. járásbirósághoz beküldték. Mindenesetre a legpéldásabb büntetés gyógyithatja meg az egész vidék lakosságát e sötét butaságból. De „a népnevelés apostolai“ még többet tehetnek felvilágositásaikkal.

— **Vonat-kisiklás.** Folyó hó 13-án éjjel a Brassó felől jövő 581. számu tehervonat 3 kocsija Erked és Héjjasfalva között kidült, e miatt az 505. számu szintén Brassó felől jövő személyvonat annyira fel lett tartóztatva, hogy csak reggeli öt óra után érkezett be a segesvári állomásra, akkor is a közlekedés csak átszállással történhetett. A kidülés oka az volt, mert Alsó-Rákoson a három kocsiba fát raktak, mely leomlott a sinekre. Az akadály elháritásánál nagy erélyt fejtett ki Ujházy László segesvári állomásfőnök, ki azonnal a baj szinhelyére sietett s neki köszönhető, hogy a Kis-Kapusról jövő segédmozdony Segesvárról tovább vihette a vonatot Budapest felé.

— **Márczius idusát** Szentkeresztbányán is Lántzky Sándor vasgyár-tulajdonos, tisztviselőivel és munkásaival megünnepelte. A gyártelep lobogódiszben volt, a munka szünetelt s Rozsondai József lelkész lelkes beszédet tartott, mely után a fiatalság a Szózatot és Hymnuszt énekelte.

— **Egyedüli biztos gyógyszere** a csuz és köszvénynek a hires Zoltán-féle (Johnsen) kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csuz és köszvényes bántalmakat is meggyógyitja. Kapható üvegenkint 1 frtért az egyedüli készitőnél, Zoltán Béla udvari szállitó gyógyszertárában Budapesten.

— **Bögözben** az e hó 13. és 14-én megtartott vásárra összesen 3532 drb állatot hajtottak és 901 vásár történt.

— **Rossz hirek Székely-Keresztur és vidékéről.** Magyari Ferencz kereszturi lakos felbérelte Barabás Albertet és Márkus Jóskát, hogy Bihari Dénest, szerelmi vetélytársát, öljék meg. Márkus pénteken megtámadta Biharit s bicskával annyira megszurta, hogy mult vasárnap belehalt. — Ezen eset közben a környéken oly nagymérvü verekedés volt a lakosok között, hogy a sebesültek száma a 30-at meghaladja. — Ágh Juliska 18 éves hajadon, Jakabházi Gábor nevelt leánya e hó 9-én főbelőtte magát. — Szabó Zoltán, Szabó Lajos nyomdász 20 éves fia e hó 14-én reggel 4 órakor szivére tett két revolverlövéssel oltotta ki szüleinek kedves, de általa megutált ifju életét. A fiatal öngyilkosok szomoru tettének oka ismeretlen. — Péterfi Dénes kőrispataki pénztárnok pedig e hó 16-án forgó pisztolylyal agyonlőtte magát. Még résztvett a kereszturi márcz. 15-iki ünnepélyen. Péterfi nőt és 3 gyermeket hagyott hátra.

— **Kiváló esetek** bizonyitják, hogy a csuz és köszvényes bajok, makacs fejfájások legbiztosabb és leghatásosabb gyógyszere az a páratlan kitünő csuz és köszvény elleni kenőcs, mely Zoltán Béla udvari szállitó gyógyszertárában Budapesten 1 frtért kapható.

— **A kosárfonási tanfolyam** városunkban tegnapelőtt befejezést nyert. Vármegyénk iparfejlesztő bizettsága ismét alkalmat nyujtott ezen foglalkozás elsajátitására. Miklós György szentmihályi tanitó nagy szakértelemmel vezette a tanfolyamot, melynek 24 gyakorlati tanulója volt és 127 drb szebbnél-szebb munkát állitottak elő. A részletes beszámolást jövő számunkban közöljük.

— **Emléket az agyagfalvi rétre!** Az agyagfalvi réten felállitandó emlék javára alulirotthoz a következő adományok folytak be: A székelyudvarhelyi polgári önképző és segélyző iparos ifjuságától 67 frt 93 kr, az udvarhelymegyei takarékpénztártól 100 frt, Székely József p. közig. tanácselnök urtól Budapest, 77. sz. gyüjtőiven 10 frt, gróf Haller Lujza Fehéregyháza, 298. sz. gyüjtő-iven 15 frt, dr Vajda Dániel orvos ur 141. sz. gyüjtő-ivén, Maros-Ludas, 2 frt, a márczius 15-én Székely-Udvarhelyt tartott hazafias ünnepély alkalmával tetszés szerint adott fillérekből 16 frt. Az emlék alapja tesz 1210 frt 93 krt. — Fogadják a nemes szivü adakozók hazafias adományaikért az emlék-bizottság hálás köszönetét. Székely-Udvarhelyt, 1899. márczius 18. Ferenczi János pénztárnok.

— **Köszönetnyilvánitás.** Alant irottak mindazoknak, kik szeretett Zoltánunk oly váratlan történt gyászos elhunyta alkalmával mély bánatunkat enyhiteni kivánták, fogadják szomoru szivünkből jövő köszönetünket; — különösen pedig: Tks Gálffy Kálmán, főszolgabiró; Jäger József, közs. főbiró; Jakabházy Gábor, közs. főjegyző; főtdő Oláh Antal, r. k. plébános; dr Lengyel Árpád, orvos; Csesznik Emil, k. tanitó és Nemes Dénes irn. uraknak, mint már a veszély első perczeiben megjelent résztvevőknek, valamint dr Móricz Károly, ügyvéd urnak; a m. kir. járásbiróság tisztviselő karának és a „Mükedvelő Társulat“ minden illető tagjának s Gál Incze urnak és nőjének a ravatalra helyezett koszorunkért, Fazakas Pál urnak a sirnál tartott bucsubeszédért s a „Polgári Zenekar“ és a „Mükedvelői Dalárda“ tagjainak a gyász-zene- és énekért s ezek vezetője: Csesznik Emil tanitó urnak, mint az elhunyt legkedvesebb barátjának; Bálint Dániel urnak nemeskeblü segélyeiért — s az összes résztvevő közönségnek, ismerőink és jóakaróink részvétéért e téren is legbensőbb köszönetünket nyilvánitjuk. Székely-Kereszturon, 1899. márczius 17-én. Szabó Lajos és családja.

## Szerkesztői üzenetek.

— cz — **s. Róma.** Elfoglaltságunk miatt késön küldhettük, de szivesen tettük. Viszont üdvözöljük. A közleményt köszönjük. Jövő számunkban hozzuk

**Gy. F. Szentmihály.** Szivesen közöljük jövő számunkban. Most nem tudtuk beszoritani. Igazán jól esik, hogy tövises pályánkon hova-tovább elismeréssel kezdünk találkozni vármegyénk határán belül is. Ez csak fokozza tevékenységünket. Csak előre, mi nem csüggedünk, de önöket se hagyja el buzgóságuk!

**T. A. D.** A czikket átnéztük, de — politikai vonatkozásainál fogva — teljesen át kellene dolgoznunk.

**Á. T. Budapest.** Tudomásul vesszük igazolásait, de el kell ismerje, hogy nekünk ép oly nehéz a dolgunk. Hogy béke és egyetértés s főkép méltányosság legyen velünk: — nem bánjuk!

**M. V. Patakfalva.** Miután az ügy mult számunkban befejezést nyert, minden bizonyitgatás fölösleges. S igy az ön szerepléseis.

## HIVATALOS RÉSZ.

Sz. 143–1899. főisp. Pályázati hirdetmény. A kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegyében nyugdijazás következtében üresedésbe jött alispáni állásra s az ennek, esetleg fokozatos előléptetéssel betöltése után más üresedésbe jöhető állásokra is a pályázatot ezennel kiirom. Az alispáni állással jelenben a következő évi javadalmazások járnak. Törzsfizetés 1917 frt Lakbér 300 frt. Utazási átalány 300 frt. Összesen 1517 frt. A folyó évi költségvetésnek letárgyalása és törvény erőre való emelkedése esetén pedig évi javadalmazása lesz. Törzsfizetés 2200 frt. Lakbér 400 frt. Utazási átalány 400 frt. Összesen 3000 frt. Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy ez iránti pályázati folyamodványukat hozzám az 1883. évi I. törvényczikk értelmében felszerelendő okmányaikkal **folyó év április 5-én d. u. 4 óráig** adják be, mivel az ez idő után beérkező folyamodványok figyelembe vehetők nem lesznek. Székely-Udvarhelyt, 1899. márczius 17-én. Gróf Haller János, főispán. 1—3

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 5589 - 899. alisp. valamennyi községi elöljáróságnak. Azonnali köz hirré tétel végett értesitem, hogy a sertések kivitele Ausztriába Udvarhelyvármegye területéről folyó hó 17-től kezdődőleg megengedtetett. Székely-Udvarhelyen, 1899. évi márczius hó 15-én. Alispán szabadságon: Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

## Nyilt-tér.*

### Jegyzőkönyv.

Felvétetett Bibarczfalván, 1899. márcz. 3-án.

Bartha Andor ur és Gáspár János ur, mint Szász József ur megbizottai, elégtételt kértek Józsa Gábor tanitó urtól, az általa már több izben elkövetett sértésekért.

Józsa Gábor ur oda nyilatkozott, hogy ő e lovagias eljárásnál megtörténhető véletlennek nem teheti ki magát, ennélfogva semmi nemü fegyveres elégtételt nem ad.

Kmf.

*Bartha Andor,*
*Gáspár János,*
mint Szász József ur megbizottai.

*

A fenti jegyzőkönyv alapján, Józsa Gábort aláválό, gyáva, hitvány s alattomosan rágalmazó embernek nyilvánitom és személyem tisztessége elől egyszer s mindenkorra kizárom.

Bibarczfalván, 1899. márcz. 3.

*Szász József,*
áll. tanitó.

## Nyilatkozat.

Több rendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági- és egyéb magféléket, különösen répamagvakat, mint Mauthner-féle magvakat hoznak forgalomba.

E miatt kötelességemnek tartom, **egyrészt a gazdaközönség tájékozásául, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek megvédéseül** kijelenteni, hogy a vidéki **ismételadóknál** csak azon gazdasági és kerti magvak tekinthetők **valóban czégemtől származóknak,** melyek vagy

**az én ólomzárammal,**

vagy egy álló

**medvét jelképző**

törvényszékileg bejegyzett védjegyemmel, vagy mindkettővel ellátott zacskókban vagy zsákokban vannak.

**Mauthner Ödön**
cs. és kir. udv. szállitó magkereskedés
**Budapest VI., Andrássy-ut 33. sz.**

* Az e rovatban megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

## HIRDETÉSEK.


Sz. 3620—1899. szb.

### Pályázati hirdetmény.

A tordátfalvi körjegyzői állásra 2709—899 szám alatt közzétett pályázati hirdetmény kellő eredményre nem vezetett, miért is uj pályázatot hirdetek.

Ezen körhöz tartozik Tordátfalva, Martonos, Énlaka és Medesér. Székhely: Tordátfalva.

Évi fizetés 400 frt, lakbér 50 frt, irodaátalány 24 frt, szolgatartás, fütés és világitási átalány 90 frt és a megyei szabályrendeletben megállapitott magán munkálatokért járó mellékjövedelmek.

A mennyiben a megválasztandó körjegyző anyakönyvvezetővé is kineveztetnék, ezért külön 80 frt honorariumban részesül.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerüen felszerelt pályázati kérésüket ***f. évi márczius hó 20-ik napjáig*** hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később érkező folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Székely-Keresztur, 1899. évi márcz. hó 3-án.

**Gálffy Kálmán,**
főszolgabiró.

### BORT

**asztali-, pecsenye-, csemege-bort, cognacot,** kisüstös **szilvoriumot, székely-fenyőpálinkát, eredeti tisztaságban felelősség mellett,** nagyban és kicsinyben, **mérsékelt árban** ajánlunk.

**Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldünk.**

Székely-Keresztur, 1899. márcz. hó.

**Székely-Borkereskedés**
részvénytársaság.


Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

**Fogorvos PERL JÓZSEF**
**Amerikan dentist, Amerikában kiképzett plombeur, ide érkezett!**

Készit műfogakat és légnyomatu fogsorokat vulcanist- és aranyban. **Korona- és hidmunka.** Végez mindennemü fogorvosi műtéleket, ugy mint: **fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását; fogak tömését aranynyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal.** Tartózkodási idő néhány nap a „Budapest szállodában 1-ső szám alatt.

**BOR**

**tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, csakis**

**FERNENGEL GYULA**

**jóhirü pinczéjében Székely-Udvarhelyt** (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 32 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 28 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 24 frttól 46 frtig.

**Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.**

**Honi ipar!** **Honi ipar!**

**Legdúsabb választék!**

**Mindenféle divatos férfikalapok!**

Kossuth utcza saját ház. **Székely-Udvarhelyt** Kossuth utcza saját ház.

A n. é. helyi és vidéki közönség figyelmébe ajánlom saját készitményü és a legelső házaktól be-zerzett, legdivatosabb árukkal dusan f lszerelt

# Kalapraktáromat.

A raktáromból vett kalapok javitását legolcsóbb árban és **a karimák javitását teljesen ingyen** eszközöm.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel:

**Schuller János,**
kalapos.

# A közelgő husvéti ünnepekre

ajánlom az országosan jóhirü Teutsch B. József **erdélyi hegyi borait, melyekből dús raktárt tartok** és a legmérsékeltebb árakban szolgáltatok. Egyuttal van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhivni **a legdusabban berendezett füszerüzletemre** s főkép **kitünő minőségü kalács- és kenyérlisztemre,** melyeket a legolcsóbb árak mellett adhatok el. **A gazdaközönséget** érdeklő **mindenféle gazdasági és veteménymagvak megérkeztek** s azokat — miután csakis kipróbált első czégektől vásárolok — teljes megnyugvással és felelősség mellett ajánlhatom.

**Nagy raktár husvéti ajándékokból és öntözőkből!**

Tisztelettel:
**Gál János.**

# Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké. Ára darabonként 3 frt. Jótállás mellett, mig a készlet tart. Hozzá ezüstös óralánez 60 kr

# Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitáson kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 frt. A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

**Pollák Sándor főbizományosnál**
**BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.**

Gyüjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

3860. szám. 1899. fszb.

## Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járáshoz tartozó homoródszentpáli körjegyzői állás melyhez Homoród-Szent-Pál, Recsenyéd, Szentpéter Jánosfalva és Városfalva községek tartoznak, lemondás folytán megürülvén, ezen állásra pályázatot nyitok s felhivom azokat, kik ezt elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t-cz. 6. § ának megfelelőleg felszerelt folyamodásaikat **folyó hó 29-éig** hozzám adják be.

A választás a székhelyen Homoród-Szt-Pál községben folyó hó 30-án d. e. 10 órakor fog megejtetni.

Javadalmazás: 400 frt évi fizetés a házi pénztári hivataltól havi részletekben és természetbeni lakás.

Magán munkálatokért a szabályrendeletben meghatározott dijak.

Oklándon, 1899. évi március 12-én.

**Benedek Imre,**
főszolgabiró.

3151. szám.
899. fszb.

## Pályázati hirdetmény.

A 9 községből csoportositott olaszteleki közegészségügyi körben üresedésbe jött körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhivom azokat, kik ezen 400 frt évi rendes fizetéssel és szabályrendeletben megállapitott látogatási dijakkal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, az 1876. évi XIV. t-cz. 143. §., illetve az 1883. évi I. t-cz. 9. §-ában előirt képességüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám **ez évi márczius hó 25-ig** adják be.

Körutakhoz a fuvar egyelőre természetben adatik ki, azonban kilátás van rá, hogy erre átalány fog megállapittatni.

Homoród-Oklándon, 1899. évi február hó 25-én.

**Benedek Imre,**
főszolgabiró.

Mindenütt dicsérik a hires **MACHLEID-féle**

# kecskeméti arckenőcsöt,

mely rövid használat után minden **szeplöt, májfoltot, himlőhelyet, pörsenéseket** és egyéb **kellemetlen kiütéseket biztosan elmulaszt. Az arc szép, fiatal, kellemes, üde szint nyer töle, a napbarnitástól megóvja.** Kitünő hatása **már néhány nap mulva** észlelhető, egyszeri próba is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növényszappannal oly meglepő és elismert, milyet e téren szépitő-szer még el nem ért és fölül nem mult. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmas utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasitással **50 kr.** — Egy darab kecskeméti növényszappan **32 kr.**

# Hajnal-szesz.

Biztosan meggyógyit minden fájdalmat, igy **köszvény, reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fülfájás és hátfájás ellen** a legbiztosabban ható gyógyszer. Még alig volt eset reá hogy számos, sikertelenül használt szerek után a hajnal-szesznek enyhitő hatása ne lett volna. Sok ezer elnyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasitással **50 kr.**

Kapható:

# Farkas Ignác

**„Mátyás király"** cimü gyógyszertárában **Kecskeméten** és minden nagyobb vidéki gyógyszertárakban.

Főraktár **Török József gyógyszertára Budapest.**

· Szám 1631—899. polg.

## Hirdetmény.

A székelyudvarhelyi királyi törvényszék részéről közhírré tétetik, hogy a Günther Lajos csődtömegéhez tartozó, még be nem hajtott 135 frt 69 kr követelések elárverezése következő feltételek alatt rendeltetett el:

1. A kimutatásban foglalt 135 frt 69 kr névértékü követelések együttesen bocsáttatnak árverés alá.
2. Kikiáltási ára 135 frt 69 kr névérték, melyen alul is elfognak adatni a legtöbbet igérőnek.
3. a vételár készpénzbeu azonnal fizetendő a kiküldött kezéhez.
4. A követelések fennállásáért és behajthatóságáért nem vállal szavatosságot a csődtömeg.
5. A vételár kifizetése után a követelések átmennek vevő tulajdonába, mely körülmény tömeggondnok és kiküldött által a kimutatásra vezetendő és a vevőnek kézbesitendő záradékkal igazoltatik.
6. Az árverés 1899. márczius 30-ára délelőtti 9 órára tüzetik ki: a Sz.-Udvarhely város tanácsának hivatalos helyiségében s foganatositásával Szabó Albert kir. közjegyző bizatik meg.

A királyi törvényszéknek Sz.-Udvarhelyt, 1899. márczius 9-én tartott üléséből.

**Mentovich,** elnök. **Nagy Kálmán,** t.-jegyző.

# Baczó László férfiszabó üzlete

**Székely-Udvarhelyt (Főtér).**

**Pontos kiszolgálás! Szolid árak! Csinos és tartós munka!**

Van szerencsém a m. t. közönség szives figyelmébe ajánlani, hogy a **székesfővárosi első nyilvános szabászati tanfolyamot sikerrel végeztem** s két évi önálló müködésem alatt is igen tekintélyes számu megrendelő tetszését sikerült megnyernem. — Ezen előnyök mellett, a helybeli főtéren levő üzletemben **a legujabb divat szerint izlésesen berendezett**

# SZÖVETRAKTÁRT

nyitottam és igy a legdivatosabban és szakszerübben kiállitott ruhákat készithetem. Elvállalom az e szakba tartozó ócskaruhák javitását és tisztitását is. Az eddigi szives pártfogást megköszönve s azt továbbra is kérve, vagyok és maradok kész szolgálattal:

**Baczó László,**
férfiszabó.

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.